

**«Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ мүшелеріне арналған брокерлік
(дилерлік) әдеп кодексі**

I. Жалпы ережелер

1. Осы «Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ мүшелері үшін брокерлік (дилерлік) әдеп кодексі (бұдан әрі – брокерлік әдеп кодексі) «Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді (бұдан әрі – ЕСЖ биржасы) брокерлердің (дилерлердің) кәсіби пулын қалыптастыру, ЕСЖ биржасы ұйымдастыратын сауда-саттықтарда ашықтықты арттыру және бәсекелестікті арттыру мақсатында және биржалық сауда-саттық процесінде, сауда алдындағы және сауда-саттықтан кейінгі кезеңдерде, сондай-ақ брокерлердің (дилерлердің) өз клиенттеріне қызмет көрсетуінің басқа уақытында ЕСЖ биржасы мүшелерінің мінез-құлқының қағидаттары мен нормаларын айқындайды.

2. Брокерлік Этика кодексі ЕСЖ биржасының барлық мүшелері үшін олар мүше болып табылатын сауда секциясына қарамастан, міндетті болып табылады.

3. Брокердің (дилердің) осы брокерлік Әдеп кодексінің талаптарын орындау жөніндегі міндеті брокер (дилер) ЕСЖ биржасының мүшелігіне қабылданған күннен бастап туындайды және ол ЕСЖ биржасының мүшелігінен өз еркімен шыққан күннен бастап тоқтатылады.

4. Брокерлік әдеп кодексі ЕСЖ биржасы Басқармасының шешімімен бекітіледі және қолданысқа енгізіледі, жария сипатта болады және оны интернет-ресурста жариялау арқылы ЕСЖ биржасының барлық мүшелерінің назарына жеткізуге жатады – www.ets.kz.

5. Осы Кодексте белгіленген брокерлік әдеп нормаларын сақтайтын ЕСЖ биржасының кез келген мүшесі ЕСЖ биржасының басқа мүшелерінен осы нормалардың сақталуын күтуге және талап етуге құқылы.

II. ЕСЖ биржасы мүшелерінің қызмет принциптері

6. ЕСЖ биржасының мүшелері ЕСЖ биржасы ұйымдастыратын сауда-саттықта өзінің брокерлік (дилерлік) қызметін жүзеге асыру кезінде мынадай негізгі қағидаттарды басшылыққа алуға міндетті:

- өз клиенттерімен және ЕСЖ биржасының басқа мүшелерімен қарым-қатынаста адал, әділ және кәсіби әрекет ету;
- ЕСЖ биржасының басқа мүшелерімен, өз клиенттерімен және ЕСЖ биржасының өзімен қарым-қатынаста адал бәсекелестік қағидаттарында жұмыс істеу;
- кез келген іскерлік қарым-қатынаста бейтарап болу;
- клиенттерге ұсынылатын ақпараттың ашықтығын қамтамасыз ету;

- ЕСЖ биржасына клиенттердің сенімін сақтау және нығайту.

III. ЕСЖ биржасы мүшесінің міндеттері мен тыйым салынған әрекеттері

7. ЕСЖ биржасының мүшесі:

- осы брокерлік Әдеп кодексінің, ЕСЖ биржасының сауда ережелерінің, ЕСЖ биржасының клирингтік ұйымының және ЕСЖ биржасының басқа да ішкі нормативтік құжаттарының және ЕСЖ биржасының клирингтік ұйымының ережелерін мүлтіксіз сақтау;
- ашықтық пен бәсекелестіктің өсуіне және тең сауда-саттыққа ықпал ету;
- ЕСЖ биржасының ұсынымдарын басшылыққа алу, Биржаның клирингтік ұйымы ЕСЖ және биржалық сауданы реттеу саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган;
- осы брокерлік этика кодексін және ЕСЖ биржасының басқа да ішкі нормативтік құжаттарын және клирингтік емес ұйымдарды бұзумен байланысты оның жосықсыз әрекеттерінің салдарын болдырмауға және/немесе жоюға бағытталған ЕСЖ биржасының барлық нұсқамаларын орындау;
- ЕСЖ биржасы арқылы сауда жасауға ниет білдірген, оларға жүгінген клиенттерді брокерлік қызметке қабылдау, егер бұл олар үшін қаржылық шығындарға әкеп соқпаса, олардың іскерлік беделіне қауіп төндірмейді. Бұл ретте клиентке қызмет көрсетуден кез келген бас тарту оның сұрауы бойынша клиентке де, ЕСЖ биржасына да негізделуге тиіс;
- ЕСЖ биржасымен байланысты түрлі мәселелер бойынша қызметтік тергеулер жүргізу кезінде ЕСЖ биржасына сұратылатын ақпаратты (құжаттарды) беру құқығы биржалық сауда-саттық және басқа биржалық рәсімдер.

8. ЕСЖ биржасының мүшелеріне тыйым салынады:

- акт сауда-саттықта тең баға белгілеу мақсаты бар және, әдетте, олардың орындалуын көздемейтін ЕСЖ биржасының екі және одан да көп мүшелері арасында алдын ала сөз байласу бойынша мәмілелер жасау;
- акт сауда-саттықта бағаны көтеру не төмендету мақсатында ЕСЖ биржасының екі және одан да көп мүшелері арасында алдын ала сөз байласу бойынша мәмілелер жасау;
- ЕСЖ биржасына, өз клиенттеріне, сондай-ақ ЕСЖ биржасының басқа мүшелеріне жалған, анық емес не бұрмаланған ақпаратты беру құқығы;
- қалған клиенттерге зиян келтіре отырып, кез-келген таңдалған клиентке артықшылық беру құқығы;
- ЕСЖ биржасының ішкі құжаттарына сәйкес құпия санатқа жатқызылған ақпаратты жария ету және/немесе үшінші тұлғаларға беру;
- биржалық сауда-саттыққа қатысу үшін аффилиирленген немесе алдыңғы қатарлы заңды компанияларды, сондай-ақ адал емес бәсекелестіктің басқа әдістерін қолдану;
- бағаларды манипуляциялау мақсатында (нарықтық бәсекелестік емес) ЕСЖ биржасының мерзімді нарық секцияларындағы сауда-саттықты қоспағанда, биржалық сауда-саттық процесінде өтінімдер қою және мәмілелер жасау үшін

роботтарды (деректерді автоматтандырылған жеделдетіп өңдеу және беру технологиялары) пайдалану;

- акт ЕСЖ биржасында биржалық сауда-саттықтың бәсекелестігін төмендетуге бағытталған өзге де әрекеттерді жүзеге асыру.

IV. Жауапкершілік

9. ЕСЖ биржасының мүшесі осы брокерлік этика кодексiнiң және ЕСЖ биржасы мен оның клирингтік ұйымының басқа да iшкi нормативтік құжаттарының талаптарын орындамағаны үшін ЕСЖ биржасы алдында жауапты болады.
10. ЕСЖ биржасы биржалық саудаға қатысушылардың және үшінші тұлғалардың өтiнiштерi бойынша тергеу жүргізуге құқылы, сондай-ақ келесi фактілер анықталған кезде:
 - ЕСЖ биржасы мүшелерінің ЕСЖ биржасына, ЕСЖ биржасының клирингтік ұйымына электрондық биржалық сауда-саттыққа дайындау және қатысу кезінде өтiнiштердi, тауарларды сатып алуға/сатуға өтiнiмдердi және т. б. беру кезінде бiрдей IP мекенжайларды (есептік жазбаны), бағдарламалық-есептеу құралдарын пайдалануы;
 - ЕСЖ биржасы мүшелерінің тұрғылықты жерінің бiрдей заңды және / немесе нақты мекенжайын пайдалануы;
 - әр түрлі мүшелерге арналған электрондық цифрлық қолтаңбалардың сертификаттарын бiр және сол жеке тұлға;
 - бiр тұлғаның әртүрлі шаруашылық жүргізуші субъектілерден сауда-саттыққа қатысуы үшін құжаттарды қалыптастыруы - өкiлi.
11. Мүше бұзушылықтарды анықтаған жағдайда ЕСЖ биржасы Биржалар ЕСЖ брокерлік этика Кодексі және басқалар ЕСЖ биржасының және оның клирингтік ұйымының iшкi нормативтік құжаттарын соңғысына тәртіптік ықпал ету шараларын қолдануға құқылы, ЕСЖ биржасы Басқармасының шешімімен бекітілген «Еуразиялық Сауда Жүйесі» тауар биржасы» АҚ биржалық төрелік регламентінің 7-бабында көзделген, 12.06.2013 ж. № 233 хаттама.
12. ЕСЖ биржасының мүшесі осы брокерлік Әдеп кодексiнiң нормаларын бiрнеше рет бұзған жағдайда, ЕСЖ биржасы оны ЕСЖ биржасының мүшелерінен алып тастауға құқылы.
13. ЕСЖ биржасы сауданы ұйымдастыру бойынша қызмет көрсету туралы Бас келісім бойынша өз мiндеттемелерін орындамағаны үшін, сондай-ақ ЕСЖ биржасының iшкi нормативтік құжаттарында көзделген өзге де талаптарды орындамағаны үшін жауапты болады